

1. Legyen $z_1 = 1 + i$ és $z_2 = 1 - i$.

$$(a) z_1^* = 1 - i$$

$$(b) z_1^* \cdot z_2 = (1 - i)(1 - i) = 1 - 2i + i^2 = -2i$$

$$(c) |z_1|^2 = z_1^* \cdot z_1 = (1 - i)(1 + i) = 1 - i^2 = 2 \quad (d) |z_2|^2 = z_2^* \cdot z_2 = (1 + i)(1 - i) = 1 - i^2 = 2$$

2. Legyen $\underline{a} = (1, 2, 3)$ és $\underline{b} = (-3, 0, 1)$.

$$|\underline{a}| = \sqrt{\underline{a} \cdot \underline{a}} = \sqrt{1^2 + 2^2 + 3^2} = \sqrt{14}, \text{ míg } |\underline{b}| = \sqrt{\underline{b} \cdot \underline{b}} = \sqrt{(-3)^2 + 0^2 + 1^2} = \sqrt{10}$$

$$\underline{a} \cdot \underline{b} = 1 \cdot (-3) + 2 \cdot 0 + 3 \cdot 1 = 0$$

$$\underline{a} \times \underline{b} = \begin{vmatrix} \underline{e}_1 & \underline{e}_2 & \underline{e}_3 \\ 1 & 2 & 3 \\ -3 & 0 & 1 \end{vmatrix} = \underline{e}_1(2 \cdot 1 - 3 \cdot 0) + \underline{e}_2(-1 \cdot 1 + (-3) \cdot 3) + \underline{e}_3(1 \cdot 0 - (-3) \cdot 2) = 2\underline{e}_1 - 10\underline{e}_2 + 6\underline{e}_3.$$

3. Legyen $\underline{c} = (1, 1 + i, i)$ és $\underline{d} = (1, 1 - i, 0)$.

$$|\underline{c}| = \sqrt{|1|^2 + |1 + i|^2 + |i|^2} = \sqrt{1 + 2 + 1} = 2$$

$$|\underline{d}| = \sqrt{|1|^2 + |1 - i|^2 + |0|^2} = \sqrt{1 + 2 + 0} = \sqrt{3}$$

$$\underline{c} \cdot \underline{d} = 1^* \cdot 1 + (1 + i)^* \cdot (1 - i) + i^* \cdot 0 = 1 - 2i + 0 = 1 - 2i$$

4. Vizsgáljuk meg a skalárszorzat tulajdonságait! Legyenek $\underline{a} = (a_1, a_2)$, $\underline{b} = (b_1, b_2)$ és $\underline{c} = (c_1, c_2)$ komplex koordinátájú vektorok.

$$(a) \underline{a} \cdot (\lambda \underline{b}) = (a_1, a_2) \cdot (\lambda b_1, \lambda b_2) = a_1^* \cdot \lambda b_1 + a_2^* \cdot \lambda b_2 = \lambda(a_1^* \cdot b_1 + a_2^* \cdot b_2) = \lambda(\underline{a} \cdot \underline{b})$$

$$(b) (\lambda \underline{a}) \cdot \underline{b} = (\lambda a_1, \lambda a_2) \cdot (b_1, b_2) = \lambda^* a_1^* \cdot b_1 + \lambda^* a_2^* \cdot b_2 = \lambda^*(\underline{a} \cdot \underline{b})$$

$$(c) (\underline{a} + \underline{b}) \cdot \underline{c} = (a_1 + b_1, a_2 + b_2) \cdot (c_1, c_2) = (a_1^* + b_1^*)c_1 + (a_2^* + b_2^*)c_2 = a_1^*c_1 + a_2^*c_2 + b_1^*c_1 + b_2^*c_2 = \underline{a} \cdot \underline{c} + \underline{b} \cdot \underline{c}$$

$$(d) \underline{a} \cdot (\underline{b} + \underline{c}) = \underline{a} \cdot \underline{b} + \underline{a} \cdot \underline{c}$$

$\underline{a} \cdot \underline{a} = |a_1|^2 + |a_2|^2 + |a_3|^2 \geq 0$ mindig nemnegatív valós szám. Sőt, csak akkor 0, ha $a_1 = a_2 = a_3 = 0$, azaz ha \underline{a} a nullvektor.

5. Legyenek $A = \begin{pmatrix} i & 0 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$ és $B = \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ 5 & 0 \end{pmatrix}$ 2×2 -es mátrixok.

$$(a) \det(A) = i \cdot 2 - 0 \cdot 1 = 2i, \operatorname{tr}(A) = i + 2, A^\dagger = (A^T)^* = \begin{pmatrix} -i & 1 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$$

$$(b) AB = \begin{pmatrix} 2i & 3i \\ 12 & 3 \end{pmatrix}, BA = \begin{pmatrix} 2i + 3 & 6 \\ 5i & 0 \end{pmatrix}, [A, B] = AB - BA = \begin{pmatrix} -3 & 3i - 6 \\ 12 - 5i & 3 \end{pmatrix}, \text{ ami nem a nullmátrix. A mátrixszorzás általában nem kommutatív.}$$

6. A sajátértékek a $\det(A - \lambda I) = 0$ egyenlet megoldásai. $A - \lambda I = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} \lambda & 0 \\ 0 & \lambda \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -\lambda & 1 \\ 1 & -\lambda \end{pmatrix}$.

Ezért $\det(A - \lambda I) = \begin{vmatrix} -\lambda & 1 \\ 1 & -\lambda \end{vmatrix} = (-\lambda)^2 - 1 \cdot 1 = 0$ a megoldandó egyenlet. A megoldások $\lambda_{1,2} = \pm 1$, ezek az A sajátértékei.

A $\lambda_1 = 1$ -hez tartozó sajátvektor $\underline{v}_1 = \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}$. A sajátérték-egyenlet:

$$\begin{aligned} A\underline{v}_1 &= \lambda_1 \underline{v}_1 \\ \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} &= 1 \cdot \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} \\ \begin{pmatrix} y \\ x \end{pmatrix} &= \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Innen $x = y$ adódik. \underline{v}_1 normált: $1 = |x|^2 + |y|^2 = 2|x|^2$. Ezért egy lehetséges választás $x = y = \frac{1}{\sqrt{2}}$, azaz egy normált sajátvektor $\lambda_1 = 1$ -hez $\begin{pmatrix} 1/\sqrt{2} \\ 1/\sqrt{2} \end{pmatrix}$. (Van más választási lehetőség is persze...)

Hasonlóan, a $\lambda_2 = -1$ -hez tartozó egyik normált sajátvektor $\begin{pmatrix} 1/\sqrt{2} \\ -1/\sqrt{2} \end{pmatrix}$.

7. Egy négyzetes mátrix pontosan akkor invertálható, ha a determinánsa nem 0.

(a) $\det(A) = 1 \cdot 1 - i \cdot (-i) = 1 + i^2 = 0$, tehát A nem invertálható.

(b) $\det(B) = 1 \cdot 2 - i \cdot (-i) = 2 + i^2 = 1$, tehát B invertálható. Az inverzre vonatkozó képlet:

$$(B^{-1})_{ij} = \frac{\hat{B}_{ji}}{\det(B)}, \text{ ahol } \hat{B}_{ji} \text{ a } B \text{ mátrix } ji\text{-edik eleméhez tartozó előjeles aldetemináns. Azt kapjuk, hogy } B^{-1} = \begin{pmatrix} 2 & -1 \\ -1 & 1 \end{pmatrix}.$$

8. Legyenek \mathcal{A} és \mathcal{B} két lineáris transzformáció. Legyen a \mathcal{C} trafó az, hogy \mathcal{A} -t és \mathcal{B} -t alkalmazzuk egymás után. Ez tényleg lineáris:

$$\mathcal{C}(\underline{u} + \underline{v}) = \mathcal{B}(\mathcal{A}(\underline{u} + \underline{v})) = \mathcal{B}(\mathcal{A}(\underline{u}) + \mathcal{A}(\underline{v})) = \mathcal{B}(\mathcal{A}(\underline{u})) + \mathcal{B}(\mathcal{A}(\underline{v})) = \mathcal{C}(\underline{u}) + \mathcal{C}(\underline{v})$$

Itt a 2. egyenlőségénél \mathcal{A} , a 3.-nál \mathcal{B} linearitását használtuk ki. Hasonlóan ellenőrizhető, hogy $\mathcal{C}(\lambda \underline{v}) = \lambda \mathcal{C}(\underline{v})$.

Végig ugyanabban a bázisban dolgozunk. Azt kell megnézni, hogy mi lesz az i -edik bázisvektor képe \mathcal{C} alkalmazása során: $\mathcal{C}(\underline{e}_i) = \sum_j C_{ji} \underline{e}_j$, a C mátrix definíciója szerint. Másrészt

$$\begin{aligned} \mathcal{C}(\underline{e}_i) &= \mathcal{B}(\mathcal{A}(\underline{e}_i)) = \mathcal{B}\left(\sum_k A_{ki} \underline{e}_k\right) = \sum_k A_{ki} \mathcal{B}(\underline{e}_k) = \sum_k A_{ki} \sum_j B_{jk} \underline{e}_j \\ &= \sum_j \left(\sum_k B_{jk} A_{ki}\right) \underline{e}_j = \sum_j (BA)_{ji} \underline{e}_j \end{aligned}$$

Ezt összevetve az első alakkal azt kapjuk, hogy $C = BA$.

9. A standard bázisban dolgozunk. Az $\underline{e}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}$ vektor képe az $\underline{e}'_1 = \begin{pmatrix} \cos \alpha \\ \sin \alpha \end{pmatrix}$ vektor, az \underline{e}_2 képe $\underline{e}'_2 = \begin{pmatrix} -\sin \alpha \\ \cos \alpha \end{pmatrix}$, így a forgatáshoz tartozó mátrix $R(\alpha) = \begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha \\ \sin \alpha & \cos \alpha \end{pmatrix}$.

10. Ha az origó körül α , majd utána egy β szögű forgatást végzünk, akkor az eredmény egy $(\alpha + \beta)$ szögű forgatás. Fordított esetben az eredmény $(\beta + \alpha)$ szögű forgatás, ami természetesen megegyezik az $(\alpha + \beta)$ szögű forgatással.

Mátrixosan ez azt jelenti, hogy $R(\beta)R(\alpha) = R(\alpha + \beta) = R(\alpha)R(\beta)$, ami nem csak azt mutatja, hogy a forgatásmátrixok kommutálnak, hanem ha behelyettesítünk, és elvégezzük a mátrixszorzást, akkor pl. az első sor első elemét kétféleképpen is megkapjuk: $\cos(\alpha + \beta) = \cos(\alpha)\cos(\beta) - \sin(\alpha)\sin(\beta)$, vagyis az addíciós képletek is kijönnek.

11. Három dimenzióban is forgathatunk valamilyen tengely körül. Ha a z tengely körül forgatunk, akkor

az abba az irányba mutató \underline{e}_3 vektor képe önmaga: $\underline{e}'_3 = \underline{e}_3 = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$. Az \underline{e}_1 vektorból $\cos \alpha \underline{e}_1 + \sin \alpha \underline{e}_2$,

azaz $\underline{e}'_1 = \begin{pmatrix} \cos \alpha \\ \sin \alpha \\ 0 \end{pmatrix}$ lesz, míg $\underline{e}'_2 = \begin{pmatrix} -\sin \alpha \\ \cos \alpha \\ 0 \end{pmatrix}$, vagyis a forgatás mátrixa $R(\alpha) = \begin{pmatrix} \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$

lesz.

A $\underline{v} = \begin{pmatrix} 4 \\ \pi \\ -1 \end{pmatrix}$ vektor képe $R(\alpha)\underline{v} = \begin{pmatrix} 4 \cos \alpha - \pi \sin \alpha \\ 4 \sin \alpha + \pi \cos \alpha \\ -1 \end{pmatrix}$.

12. A síkon az $\underline{u}_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \end{pmatrix}$ és $\underline{u}_2 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix}$ vektorok is bázist alkotnak.

Mivel $\langle \underline{u}_1 | \underline{u}_2 \rangle = \langle \underline{u}_2 | \underline{u}_1 \rangle = 0$, míg $\langle \underline{u}_1 | \underline{u}_1 \rangle = \langle \underline{u}_2 | \underline{u}_2 \rangle = 1$, így ha az egyenletet balról \underline{u}_1 -gyel szorozzuk, akkor $\langle \underline{u}_1 | \underline{v} \rangle = \lambda_1$ -et kapunk, ahonnan $\lambda_1 = 1/\sqrt{5}$. Ha az eredeti egyenletet \underline{u}_2 -vel szorozzuk, akkor pedig $\lambda_2 = 12/\sqrt{5}$ -öt kapjuk meg.

Az ilyen bázist nevezzük ortonormált bázisnak.